

Grundtvig og Joakim Skovgaard

Jørgen Glenthøj: Joakim Skovgaards billeder i Viborg Domkirke, fortolket af »Den sungne Bibel«. Forlaget BHS, 1991, 52 sider. 50 kr.

Kort efter udgivelsen af »Bibelhistoriske Sange« har Jørgen Glenthøj - så at sige som »læsefrugt« af det intense arbejde med disse - udsendt denne overordentlig smukke »guide« for besøgende i Viborg Domkirke. Skovgaard blev som bekendt konfirmeret af Grundtvig, kendte og elskede fra sin barndom hans salmer og var dybt fortrolig med P.O. Boisens sangbog, der fik indgribende betydning for hans kunst livet igennem.

Det stærkeste indtryk af, i hvor høj grad Grundtvigs bibelske digtning har præget Skovgaard, får vi af den prægtige Billedbibel, han tegnede mod slutningen af sit liv: *Bibelske Billeder. Af Joakim Skovgaard. Med tekst af Holger Begtrup*, 1925. Jævnside med sin genfortælling af Bibelen, i Fr. Buhls oversættelse (1910), gengiver Begtrup udførligt Grundtvigs tilsvarende digte. Tilmeld har Skovgaard selv, med sin klare og faste håndskrift, forsynet 13 af sine tegninger med billedtekster, hvoraf de fleste er citater fra Boisens sangbog.

Det var disse Skovgaards egne - fåtallige - »kildeangivelser«, der gav Glenthøj stødet til at undersøge de til tegningerne svarende malerier i Viborg Domkirke, og det viste sig, at der også til disse kunne findes »dækkende billedtekst« dels i Boisens sangbog, dels i Sangværket - dog må det formodes, at Skovgaard oftest har tilegnet sig Grundtvigs tekster gennem »Vartov-Salmebogen«, Fest-salmer, der allerede i Skovgaards fødselsår 1856 kom i 7. oplag.

Kun en enkelt af freskerne »Abel lægges i graven« har hverken forlæg i Bibelen eller i nogen Grundtvig-tekst - Glenthøj foreslår som mulig inspirationskilde Paludan-Müllers digt »Abels Død«.

De nytestamentlige motiver i Domkirken har hjemmel både i kirkeårets evangelietekster og i salmer og sange, særlig Grundtvigs - dog med undtagelse af de to fresker: »Enkens skærv« og »Tempelrensningen«. Her finder Glenthøj ingen salmeforlæg og gør opmærksom på, at disse perikoper først blev optaget i alterbogen ved indførelsen af anden tekstrække i 1885.

Glenthøjs brug af »den sungne Bibel« som »tolkningsnøgle« til billedbibelen i Viborg Domkirke er en værdifuld hjælp til fordybelse i Skovgaards kalkmalerier. De er, som det siges i forordet, alt andet end naive »søndagsskolebilleder«: »De er udtryk for gennemmediteret kristen tankegang i billedform«.